

ПРЕС КЛИПИНГ

3. март 2020.

НАСЛОВИ

Стојиљковић: Пратићемо примену Закона о агенцијском запошљавању и звонити на узбуну(стр.3)

Само јаке институције спречавају одлазак младих(стр.4)

Откуд осип и ране по кожи: Угрожено здравље и безбедност радника(стр.6)

Радници на лизинг нису више пуки најамници(стр.7)

Мали: Просечна плата за пет година биће 900 евра(стр.8)

Стојиљковић: Пратићемо примену Закона о агенцијском запошљавању и звонити на узбуну

Пише: Бета

Председник Уједињених гранских синдиката (УГС) „Независност“ Зоран Стојиљковић рекао је данас да ће неколико месеци пратити примену Закона о агенцијском запошљавању и сходно проблемима који се појаве у пракси тражити измене јер је закон усвојен без подршке сва три репрезентативна синдиката.

Он је агенцији Бета рекао да ће, упркос примедбама, тај закон ипак значити „какав – такав ред у неконтролисаном ангажовању незапослених преко агенција на привременим и повременим пословима, а што је ЕУ чијем чланству тежи и Србија захтевала неколико година“.

Закон о агенцијском запошљавању ступио је на снагу данас, а донет је у децембру 2019. и формално изједначава права запослених на одређено време на привременим и повременим пословима са правима запослених на неодређено време, правом на плату исту или сличну са упоредивим радницима запосленим на неодређено време, годишњи одмор, боловање, услове рада, дужину радног времена, приступ објектима за исхрану...

„Боље је да постоји такав такав закон него нерегулисано запошљавање на одређено време, али постоји бојазан да ће се такав начин запошљавања ширити и тамо где није неопходно“, рекао је Стојиљковић.

Истакао је да је највећи проблем што усвојени закон омогућава да уколико су незапослени у сталном радном односу у регистрованој агенцији фирме могу изнајмљивати до 100 одсто радника преко те агенције.

„То ће нарочито погодовати страним фирмама које су притискале да се не усвоји ограничење ангажованих преко агенције на највише десет до 20 одсто у односу на број запослених на неодређено време, како су предлагали синдикати“, рекао је Стојиљковић.

Закон је предвидео да се преко агенције на одређено време може запослити највише до десет одсто радника у односу на број запослених на неодређено, али ако су у агенцији запосени на неодређено време фирме преко те агенције могу ангажовати и 100 одсто радника.

Стојиљковић је оценио да иако су радници на одређено формално добили право на синдикално чланство то ће се тешко остварити с обзиром да ће их агенције шетати од једног до другог радног места.

„Наши аргументи нису уважени приликом доношења закона, али ћемо када видимо шта се дешава у пракси и шта су биле стварене намере законодавца звонити на узбуну“, рекао је Стојиљковић.

На питање шта је гаранција и ко ће контролисати примену Закона о агенцијском запошљавању председник Асоцијације слободних и независних синдиката Србије Ранка Савић рекла је да у Србији нема гаранције ни за спровођење доброг закона, а не спорног, какав је о агенцијском запошљавању.

„Добро је што је донет било какав закон о запошљавању на повременим и привременим пословима јер су радници који су на тим пословима ангажовани преко агенција били апсолутно незаштићени, али одредба да се ако су у агенцији запослени на неодређено могу без ограничења запошљавати у некој фирми је изругивање одредбе да је ограничен број тако запослених људи у фирми“, рекла је Савић.

Одговарајући на питање како се радник на одређено може изборити са послодавцем да га запосли на неодређено време када истекне тај рок јер није предвиђен аутоматски прелазак на неодређено време већ покретање судског спора Савић је рекла да се та одредба не поштује ни према Закону о раду.

„Одредба о обавези послодавца да запосли радника на неодређено време када прође две године од када је запослен на одређено време не поштује се ни према Закону о раду, Фабрика оружја у Ваљеву ‘Крушик’ тренутно има 2.028 радника који су запослени на одређено време, дуже од две године, а неки раде у том стаусу и десет и 12 година и синдикат ништа не може да уради“, рекла је Савић.

Секретар Већа Савеза самосталних синдиката Србије Зоран Михајловић рекао је да Закон о агенцијском запошљавању има доста нелогичности и празнина.

„Нисмо били задовољни предлогом тог закона и у јавној расправи смо тражили да се ограничи број радника ангажованих преко агенција на 20 одсто у односу на број стално запослених у предузећу које их ангажује преко агенције, али није прихваћено. Сада ћемо се теже изборити за његову промену“, рекао је Михајловић.

На сајту Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Националне службе за запошљавање регистровано је око 120 агенција колико је било и пре ступања закона на снагу, а неке од њих су у власништву деце певача са естраде.

Павле Петровић, председник Фискалног савета

Само јаке институције спречавају одлазак младих

Пише: Милош Обрадовић

Огромне емиграције младог и образованог становништва у развијене земље Западне Европе представљаће у наредној деценији можда и највећи економски и фискални проблем већине земаља Централне и Источне Европе (ЦИЕ) укључујући и Србију.

Премда се у наредним годинама неповољни токови миграција из Србије не могу у потпуности сузбити, емиграције би могле да се смање у односу на њихов садашњи ниво уколико Влада предузме ефикасне и свеобухватне мере. Проблем је, међутим, то што се уместо таквих мера за сада у јавности помињу само парцијална, скупа и непроверена решења, која ће, самим тим, највероватније бити неефикасна.

Истраживање које смо спровели показује да су убедљиво најефикасније мере која могу у наредних пет година да преокрену растући тренд емиграције младе и квалификоване радне снаге из Србије у Западну Европу, унапређење квалитета институција (сузбијање корупције, побољшање владавине права) и побољшање квалитета јавних услуга (реформе здравства, школства и друго). Друге мере, укључујући чак и хипотетичко повећање просечне зараде на 900 евра до краја 2025, неће преокренути растући тренд емиграција из Србије.

Исељавање упетостручено за две деценије

Тренутно у Западној Европи живи око 11 милиона емиграната из ЦИЕ и њихов број се скоро утростручио од 2000. године. То значи да чак око 10 одсто од укупног броја становника ЦИЕ тренутно живи у земљама Западне Европе. Почетком двехиљадитих око 0,2 одсто становника ЦИЕ годишње је емигрирало у Западну Европу, а већ у 2017. тај проценат порастао је на око један одсто.

Повећане емиграције економски су веома штетне за земље ЦИЕ, а негативан ефекат на привредни раст процењујемо на 0,5 процентних поена годишње. Прво, оне су добрим делом трајне, јер се свега око половине емиграната враћа у земљу порекла. Друго, у структури емиграната из ЦИЕ који живе у Западној Европи око 75 одсто чини популација радног узраста (20-64 године), док је просечно учешће популације радне доби у становништву ЦИЕ око 60

одсто. Треће, емигранти имају скоро двоструко бољу образовну структуру од уобичајене у земљама из којих потичу. Четврто, могућност замене радне снаге која је напустила ЦИЕ ангажовањем незапослених са домаћег тржишта рада тешко је могућа, јер је стопа незапослености у земљама ЦИЕ пала у 2019. на свега 4,2 одсто у просеку, што је ниже од просечне стопе незапослености у земљама Западне Европе (5,3 одсто).

Да ли је главни разлог одласка низак стандард?

Преовлађујуће објашњење за емиграцију је разлика у стандарду, али у стварности раст стандарда у земљама ЦИЕ није допринео смањењу исељавања. Почетком двехиљадитих БДП по становнику у земљама ЦИЕ био је у просеку тек на 38 одсто БДП-а земаља Западне Европе, а у 2018. је достигао преко 60 одсто.

Смањивањем разлике у животном стандарду, тј. висини плата у ЦИЕ у односу на западноевропске земље, требало би да се све мање становништва из ЦИЕ опредељује да емигрира у Западну Европу – а у стварности се догађа управо супротно. Емиграције су сада вишеструко веће од оних из 2000. године.

То указује на друге чиниоце који убрзавају емиграције. Идентификовали смо два таква чиниоца: први је прикључење 11 земаља ЦИЕ Европској унији, што је олакшало приступ западноевропском тржишту рада и други, много важнији – раст тражње за квалификованом радном снагом из ЦИЕ. Емиграције из ЦИЕ нису се успориле чак ни са повећаним приливом миграната из других делова света.

У претходних двадесет година стално су расле, при том готово савршено пратећи све већи мањак радно способног становништва у земљама Западне Европе. То се дешава зато што емигранти из ЦИЕ (који углавном имају добро образовање) својим знањима и вештинама могу да одговоре на тражњу за људским капиталом високо компететивних економија Западне Европе, што не важи у истој мери за емигранте из остатка света.

Иако процентуално највише становника емигрира из оних земаља у којима је разлика у платама у односу на Западну Европу највећа разлика у висини плата није једини, а по свему судећи ни најважнији разлог због ког становништво ЦИЕ масовно емигрира у Западну Европу. Још важнија од тога је уређеност држава извозница радне снаге.

Наиме, државе које имају велику корупцију, низак ниво владавине права и не пружају грађанима квалитетне јавне услуге (здравство, школство, администрација и друго) по правилу имају велику емиграцију становника. То је, по свему судећи, главни разлог због ког су годишње емиграције из Летоније и Литваније упола мање од емиграција из Хрватске иако је просечна плата у Хрватској (која износи непуних 900 евра) нешто већа него у ове две балтичке државе (где износи између 800 и 850 евра).

Емиграција из Србије у наредних пет година

Резултати нашег модела показују да ће се Србија, чак и уз релативно високу стопу раста БДП-а од око 4 одсто, вероватно суочити са даљим порастом исељавања домаћег становништва, уколико Влада не предузме ефикасне мере које ће то спречити.

Према основном сценарију Србију би у наредних пет година могло напуштати 1,2-1,3 одсто становништва радног узраста годишње, у односу на садашњих један одсто. У овом сценарију претпоставили смо да неће доћи до промена у сузбијању корупције, повећању нивоа владавине праве и побољшању јавних услуга. За такву претпоставку има основа пошто од 2014. године Србија практично стагнира у овим индикаторима.

Сценарио унапређених институција показује да би јачање институција уз побољшање квалитета јавних услуга, пре свега здравства и школства, могло да смањи раст емиграције за 10 до 15 одсто у односу на њихов садашњи ниво.

Трећи сценарио показује да чак ни хипотетичко повећање просечне плате на 900 евра до краја 2025. не би могло да спречи даље повећање емиграција из Србије у наредним годинама, већ само благо да ублажи тренд њиховог будућег раста. Овај резултат не би требало да представља

толико изненађење јер ни земље које су већ имале сличан раст зарада у прошлости (Румунија) нису решили проблем исељавања становништва.

Мере са којима се за сада излази у јавност нису довољне за решавање овог проблема. Наговештени финансијски и порески подстицаји, уз неке друге мере као што је изградња јефтиних станова, могли би заиста да задрже у земљи неке појединце који размишљају о емиграцији, али неће моћи да значајно успоре могуће исељавање преко 200.000 становника Србије у наредних пет година.

Откуд осип и ране по кожи: Угрожено здравље и безбедност радника

3. Рајић

Индустријски синдикат упозорио на алергијске реакције запослених у компанији "Магна". Захтева се да буду испитани материјали с којима радници долазе у контакт

Индустријски синдикат Србије (ИСС) затражио је хитан надзор инспекције за рад у канадској компанији "Магна" у Оџацима, која производи пресвлаке за аутомобилска седишта, јер су, према речима председника ИСС Драгана Матића, у овој фабрици угрожени здравље и безбедност радника. Како је рекао, радници постају инвалиди услед нездравих и небезбедних услова рада.

- Наш синдикат месецима упозорава послодавца да све већи број радника пријављује осипе и ране по кожи, отежано дисање и гушење. Прикупили смо на десетине фотографија колегиница и колега који имају промене на кожи, а прибављамо и налазе оних који имају проблема са дисајним органима - навео је Матић.

По пријави запослених, Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад је у новембру прошле године од пословодства "Магне" затражио детаљан опис послова и радних задатака "у циљу сагледавања утицаја услова рада на здравље и радну способност радника". У допису Завода, који је потписао специјалиста медицине рада доц. др Милорад Шпановић, помоћник руководиоца медицинске службе за здравствену заштиту и оцену радне способности радника, од менаџмента "Магна ситинга" затражени су резултати мерења елемената микроклиме, буке, осветљености, аеро-загађења "и других професионалних штетности на радном месту". Руководство "Магне" замољено је да достави податке о радним просторијама и дужини изложености појединим штетностима у току радног времена, као и о личним заштитним средствима и о томе да ли их радници поседују и користе.

Иако је Завод замолио да се одговор на захтеве достави што пре, пословодство "Магне", напомиње Матић, то до данас није учинило.

- После низа покушаја да пословодству "Магне" укажемо на учесталост алергијских реакција радника, као и потребу да се у предузећу конституише Одбор за безбедност и здравље на раду, ИСС захтева да се надлежним установама омогући испитивање материјала у "Магни" са којима запослени долазе у непосредан или посредан контакт - истакао је Матић.

Он је казао да фабричка амбуланта и Дом здравља у Оџацима одбијају да изнесу податке о броју радника "Магне" који су затражили медицинску помоћ у последњих годину дана.

КОЛИКО ЈЕ ДРАМАТИЧНО?

Директор "Магне" Пјерлуиђи Гионе није био доступан за давање информација, а други, који су пристали да незванично коментаришу наводе синдиката, рекли су да постојање фабричке амбуланте довољно говори о бризи за здравље радника. Они нису спорили да има појава алергијских реакција, али су казали да ће инспекција проверити да ли је међу више од 1.800 запослених у фабрици то толико драматично као што тврде у ИСС.

Радници на лизинг нису више пуки најамници

НОВИ САД: Примена Закона о агенцијском запошљавању почиње данас, а то би требало да обрадује велики број људи у Србији који годинама ради преко агенција за запошљавање.

Процењује се да посредством агенција за запошљавање сваког дана на посао одлази око 100.000 радника, популарно названи радници на лизинг, који ће сада имати иста права као и запослени који раде директно код послодавца.

Надлежни указују да је, осим што су Законом о агенцијском запошљавању прописани услови за рад агенција, циљ овог прописа и то да радници ангажовани на овај начин имају једнаке услове и права из радног односа као и запослени код послодавца корисника. По речима државне секретарке у Министарству рада Бојане Станић, ова област до сада није била уређена ниједним прописом те су радници радили преко омладинских организација и били ангажовани на привременим и повременим пословима и тако нису имали право на многе принадлежности из радног односа која важе за оне који раде на одређено и неодређено време - боловање, право на годишњи одмор...

Овим законом, који је усвојен у децембру прошле године, утврђују се услови за рад агенција за привремено запошљавање, које основане као привредна друштва или предузетници запошљавају раднике у циљу њиховог уступања послодавцу кориснику, рекла је Бојана Станић. Они који желе да се баве овом делатношћу, односно желе да оснују агенцију за привремено запошљавање за то морају добити дозволу ресорног министарства да могу регистровати шифру делатности 78.20 и 78.30 у Агенцији за привредне регистре - као претежну делатност. Уколико не поступе у складу са законом и раде, а за то немају дозволу, могу се суочити с казнама, које се крећу од 800.000 до 1,5 милион динара.

Уколико до почетка овог месеца нису добили дозволу, обавезни су да поднесу захтев за испис, односно промену претежне делатности у Агенцији за привредне регистре јер ће у суротном сносити санкције, рекла је Бојана Станић.

Дакле, уз примену овог закона утврђују се једнака права из рада и по основу рада уступљених запослених, односно запослених на лизинг и запослених непосредно код послодавца корисника - у погледу зараде, услова рада, радног времена, приступа објектима за исхрану и децу, ограничава се рад на одређено време преко агенција за привремено запошљавање и спречавају ситуације да једно лице годинама ради код истог послодавца преко различитих агенција.

Уступљени запослени за време привременог обављања послова код послодавца корисника имаће право на једнаке услове рада као и упоредни запослени код послодавца корисника, казала је Бојана Станић.

Једнаки услови рада

Једнаки услови рада односе се на трајање и распоред радног времена, прековремени рад, ноћни рад, одмор у току рада, дневни, недељни одмор и годишњи одмор, одсуство уз накнаду зараде у складу са законом, колективним уговором, односно правилником о раду који се примењује код послодавца корисника.

Такође, једнаки услови предвиђени су и што се тиче елемената за обрачун и исплату зараде, накнаде зараде и накнаде трошкова, безбедност и здравље на раду, заштиту трудница и мајки дојиља, заштиту омладине и забрану дискриминације...

Како је додала, ови радници су овим законом у потпуности изједначени са запосленима које послодавац корисник непосредно запошљава у погледу основних услова рада - зарада, накнада зараде, радно време, одмори, одсуства...

Треба рећи и да укупан број уступљених запослених у радном односу на одређено време код послодавца корисника не може бити већи од 10 одсто од укупног броја запослених на дан закључења уговора о уступању запослених, односно на дан измене тог уговора којима се мења број уступљених запослених. Послодавац корисник, који има мање од 50 запослених на дан закључења уговора о уступању запослених, може да ангажује једног уступљеног запосленог ако има од два до девет запослених, два уступљена запослена ако има од 10 до 19 запослених, три уступљена радника ако има од 20 до 29 запослених. Ако има 30 до 39 запослених, може да ангажује четири уступљена запослена, и уступи пет запослених ако има од 40 до 49 запослених. У прописана ограничења не рачунају се уступљени запослени код послодавца корисника који имају са Агенцијом закључен уговор о раду на неодређено време, без обзира на који период су уступљени послодавцу кориснику.

Зорка Делић

Мали: Просечна плата за пет година биће 900 евра

АУТОР: Маја Ђурић

Тема овогодишњег бизнис форума "Индустрија 4.0 - изазови за будућност" говори о томе да се Србија изборила са највећим изазовима који су угрожавали економску стабилност и да ти изазови нису више на агенди, рекао је министар финансија, Синиша Мали на бизнис форуму на Копаонику. Министар Мали је поручио да је уверен да ће до 2025. године просечна плата у Србији бити 900 евра, а пензије између 430 или 440 евра.

Мали је рекао да је Србија четврту годину за редом имала суфицит, а да је две године за редом - у 2018. и 2019. години стопа раста српске економије била преко четири одсто БДП-а. Јавни дуг

је, уверава министар, потпуно под контролом, износи око 50 одсто БДП-а, а стопа незапослености је, каже Мали, најнижа од 1996. године од када се раде мерења и износи 10,4 одсто.

"То је све ствар визије председника Србије, Александра Вучића. Протекла година, 2019. била је јако важна за нашу земљу, јер је то година у којој смо завршили са мерама фискалне консолидације, које је покренуо садашњи председник, а тадашњи премијер Александар Вучић 2014. године. Зато је према готово свим економским параметрима, прошла година била једна од најуспешнијих у читаој деценији", каже Мали.

Министар финансија наводи да је испуњено обећање које је давно дато, упркос критикама дела јавности, а то је да је просечна плата у Србији прешла 500 евра, али да Влада још није задовољна, да имају, како каже, план да плате буду још веће.

Србија се вратила на међународно тржиште капитала, што је према речима министра финансија објективан показатељ добрих резултата.

"Нећемо пропустити четврту индустријску револуцију, али сигурно настављамо са улагањима у инфраструктуру, хоћемо да Србија буде испреплетана путевима и аутопутевима, јер се то показало као јако добар модел који мотивише инвеститоре. Наставићемо са смањењем пореских оптерећења на зараде, која износе уместо 63 сада 61 одсто, па ћемо даље смањивати за један одсто, како би Србија била још атрактивнија. Наша политика је увек, ипак, везана за људе. Нама је апсолутни приоритет животни стандард, желимо да расте убрзано у што краћем року и због старијих и због младих који доносе одлуку да ли ће отићи или остати", каже Мали.

Министар Мали је поручио да је апсолутно уверен и да нема никаву дилему да ће до 2025. године просечна плата у Србији бити 900 евра, а пензије између 430 или 440 евра.